

Bijlage IV: Uitvoering van het hygiënogram

1 Inleiding

Het hygiëneonderzoek wordt uitgevoerd om na te gaan of de reiniging en ontsmetting efficiënt werd uitgevoerd. In tabel 1.1 wordt een overzicht gegeven van de frequenties van uitvoering, afhankelijk van de gezondheidskwalificatie. Een bijkomend hygiëneonderzoek wordt opgelegd aan de bedrijven met braadkippen en vleeskalkoenen na een *Salmonella* positieve toom.

Tabel 1.1: overzicht van de minimale frequentie voor bemonstering hygiëneonderzoek afhankelijk van de gezondheidskwalificatie en categorie pluimvee

Gezondheidskwalificatie	Categorie	Tijdstip
A	fok	Voor elke opzet
B*	leg	Voor elke opzet
	vlees	Om de 3 ronden, min 1 maal per jaar
		Na elke <i>Salmonella</i> positieve toom of productieronde
B	leg	Voor elke opzet
	vlees	Om de 3 ronden
C*	vlees	1 maal per jaar Na een Se of St positieve toom of productieronde
C	leg	Vrijgesteld
	vlees	Vrijgesteld

Dit hoofdstuk is van belang voor de staalnemer, met name de bedrijfsdierenarts of de erkende laboratoria. Het is de verantwoordelijkheid van de pluimveehouder om de bedrijfsdierenarts of het erkend laboratorium te contacteren voor de uitvoering van het hygiënogram. Het is eveneens de verantwoordelijkheid van de pluimveehouder om, afhankelijk van het resultaat, de nodige maatregelen toe te passen zoals opgesomd in bijlage 9, 10 en 11.

2 Materiaal

2.1 Agar

Er wordt gebruik gemaakt van een plate count agar voor totaal koloniegetal telling. Om restanten van ontsmettingsmiddel op de te bemonsteren oppervlakken te inactiveren wordt aan deze agar de volgende stoffen in de aangegeven hoeveelheid per liter toegevoegd:

- Nutrient Broth N° 2   25 gram
- Bacto Agar   16 gram
- Natriumthiosulfaat   0,5 gram
- Tween 80   1 ml
- Ammoniumcarbonaat   1 gram
- Lecithine   2 gram
- L-Histidine   1 gram

- Buffers

2.2 Vullen Rodac-plaatjes

De hierboven beschreven agar wordt in steriele Rodac-plaatjes van ongeveer 5,5 cm doorsnede gegoten tot de agar het volledige plaatje vult met een bol oppervlak. De datum waarop de plaatjes zijn aangemaakt wordt op elke verpakking vermeld, tenzij door de fabrikant op elke verpakking een houdbaarheidsdatum vermeld wordt die aangeeft tot wanneer de Rodac-plaatjes uiterlijk mogen gebruikt worden.

2.3 Bewaring

De in voorraad klaargemaakte Rodac-plaatjes worden bewaard bij een temperatuur tussen de 0°C en 20°C. Tocht en temperatuurschommelingen moeten voorkomen worden. De plaatjes dienen altijd met de agar aan de bovenzijde te worden geplaatst. Klaargemaakte Rodac-plaatjes kunnen niet meer gebruikt worden indien:

- Zij bewaard werden bij een temperatuur lager dan 0°C of hoger dan 20°C;
- Er condensvorming is opgetreden aan de binnenzijde van de plaatjes;
- De plaatjes geopend werden en daarna weer gesloten zonder dat er direct afdrukken gemaakt zijn;
- Er groei op de agar waar te nemen is;
- De plaatjes langer dan 30 dagen geleden gemaakt werden, tenzij de door de fabrikant vermelde houdbaarheidsdatum nog niet is verstreken;
- Het plaatje gebarsten of gebroken is.

2.4 Identificeren

Elk individueel plaatje is vooraf voorzien van een nummer of wordt voorafgaand aan het afdrukken voorzien van het nummer dat overeenstemt met de plaats van staalname, zoals aangegeven in bijlagen 1, 2, 3 en 4. Neem hiervoor het schema van het betreffende staltype.

3 Staalname

3.1 Bevoegde personen

De staalname voor het routine hygiëneonderzoek in het kader van de gezondheidskwalificatie mag worden uitgevoerd door de bedrijfsdierenarts of door een erkend laboratorium met uitzondering van het hygiëneonderzoek dat uitgevoerd wordt bij fokpluimvee waar enkel de erkende verenigingen bevoegd zijn. In het kader van de salmonellabestrijding wordt de staalname uitsluitend uitgevoerd door een erkend laboratorium. De lijst met erkende laboratoria kan u terugvinden op de website van het Agentschap (www.favv.be).

3.2 Benodigheden

- 25 Rodac-plaatjes
- Gasmasker
- Formulier hygiënogram

3.3 Voorzorgsmaatregelen

- Controleer of de juiste materialen worden gebruikt;
- Neem hygiënische en beschermende maatregelen voordat de stal betreden wordt;
- Gebruik bedrijfskleding, hok-eigen schoeisel en eventueel een gasmasker;

- Voer de bemonstering uit binnen de 24 tot 72 uur na desinfectie, na volledig opdrogen van de stal en verluchting gedurende 2 uur.

3.4 Formulier “Hygiënogram”

Vul het formulier “Hygiënogram” in dat overeenstemt met het staltype (bijlage 5, 6, 7 of 8). De visuele beoordeling wordt aangegeven. Indien bepaalde onderdelen als ‘slecht’ beoordeeld worden, wordt eveneens aangegeven over welke bemonsteringsplaatsen het gaat. Volgende aspecten worden beoordeeld:

- Reinheid inventaris;
- Reinheid vloer;
- Reinheid muren/plafonds;
- Ongediertewering;
- Ongediertesporen.

De norm voor de visuele beoordeling is als volgt:

GOED	Geen zichtbare afwijkingen aanwezig
VOLDOENDE	Lichte verontreiniging met losliggend vuil / voldoende wering / enigszins schade door ongedierte
MATIG	Algemeen voorkomen van losliggend vuil en incidenteel vuil vastzittend in scheuren, kieren of gaten / diverse weringsproblemen / diersporen aanwezig
SLECHT	Algemeen voorkomen van vastzittend vuil / grote weringsproblemen / levend ongedierte, insecten of uitwerpselen aanwezig

4 Uitvoering staalname

Na de visuele beoordeling worden de staalnames uitgevoerd conform het “bemonsteringsschema hygiëneonderzoek” al naar gelang het staltype (zie bijlage 1, 2, 3 of 4). Open na aankomst op het bedrijf maar voor het betreden van de stal het pakje met Rodac-plaatjes. Het plaatje wordt niet gebruikt indien één van de punten zoals vermeld onder 2.2.3. aan de orde is. Natte plekken worden niet bemonsterd. Nummer de plaatjes en neem vervolgens de stalen op de volgende manier:

- Druk het plaatje met agar één keer met telkens gelijke druk gedurende 15 seconden op het te onderzoeken oppervlak;
- Raak de agar niet met de hand aan;
- Gebruik geen draaiende beweging bij het afdrukken;
- Plaats het deksel terug na het afdrukken en plaats het Rodac-plaatje met de agar aan de bovenzijde in een beschermend omhulsel.

Bijkomend wordt één plaatje niet bemonsterd (negatief staal) en één plaatje bemonsterd binnen de grenzen van ‘het bedrijf’ maar buiten de stal (positief staal). Dit zijn controlestalen. Het resultaat van deze twee stalen zal eveneens vermeld worden op het verslag van het laboratorium.

5 Vervoer van de stalen naar het laboratorium

De Rodac-plaatjes worden verpakt en vervoerd op een manier dat bijkomende besmetting onmogelijk is. Voor het vervoer en eventuele opslag (gedurende maximaal 12 uur) wordt een temperatuur tussen de 0°C en 20°C gehanteerd. Bij hogere temperaturen worden de plaatjes binnen de 4 uur verwerkt.

Het volledig ingevulde formulier "Hygiënogram" vergezelt de Rodac-plaatjes naar het laboratorium. De lijst met erkende laboratoria wordt teruggevonden op de website van het Agentschap (www.favv.be).

6 Onderzoek in het laboratorium

Er worden geen eisen opgelegd aan de laboratoria die de analyse voor het routine hygiëneonderzoek uitvoeren in het kader van de gezondheidskwalificatie bij gebruikspluimvee. Bij fokpluimvee moeten de analyses uitgevoerd worden door de laboratoria van een erkende vereniging.

In het kader van de salmonellabestrijding (na positieve toom bij braadkippen en vleeskalkoenen) worden de analyses uitsluitend uitgevoerd door erkende laboratoria. De lijst met erkende laboratoria is terug te vinden op de website van het Agentschap (www.favv.be).

6.1 Incubatie

De tijd tussen de staalname en incubatie mag maximaal 12 uur bedragen. De Rodac-plaatjes worden met de agar naar boven gedurende 18-24 uur aan 37°C (± 1°C) geïncubeerd in de broedstoof.

6.2 Aflezing van de geïncubeerde plaatjes

De plaatjes worden direct na 18-24 uur incubatie afgelezen. Indien dit niet mogelijk is worden ze voor maximaal 24 uur in de koelkast bewaard bij een temperatuur tussen de 2°C en 8°C.

Per Rodac-plaatje wordt het aantal kolonies geteld (kve = kolonievormende eenheid). Wanneer overgroeiing is door één enkele spreider wordt dit als één kolonie geteld. Wanneer door het optreden van schimmelgroei het plaatje niet meer eenvoudig af te lezen is, wordt dit plaatje als ongeschikt beschouwd en telt het niet mee voor de berekening van het gemiddelde. Wanneer drie of meer plaatjes als ongeschikt beoordeeld worden, wordt het volledig onderzoek als ongeschikt beschouwd.

De toekenning van de score gebeurt overeenkomstig tabel 2.2.

Tabel 2.2. Score toekenning

KVE per plaatje	Score
0	0
1 tem 40	1
41 tem 120	2
121 tem 400	3
Meer dan 400	4
ontelbaar	5

De afzonderlijke scores worden op het onderzoeksformulier vermeld. De uitslag wordt berekend door het gemiddelde te maken van de individuele scores (som van de individuele scores delen door het aantal scores). De uitslag wordt op één cijfer na de komma afgerond en op het formulier vermeld.

6.3 Berichtgeving

Rapportering aan de pluimveehouder en bedrijfsdierenarts vindt uiterlijk 4 dagen na de aflezing plaats. De gegevens zoals vermeld op het formulier "Hygiënogram" worden meegedeeld. De scores van de individuele stalen alsook van de controlestalen en het gemiddelde worden op het verslag vermeld. Het laboratoriumverslag dient steeds voorzien te zijn van de naam en het adres van het laboratorium,

alsook de naam en handtekening van de verantwoordelijke labomedewerker. Bij analyse door de bedrijfsdierenarts wordt de naam en adres van de bedrijfsdierenarts vermeld op het verslag. Een belangrijk onderdeel van het verslag is 'de toelichting bij de uitslag van het hygiënogram' overeenkomstig het staltype (zie bijlagen 9, 10 en 11).

BIJLAGE 1

Bemonsteringsschema hygiëneonderzoek in grondstallen met uitzondering van bedrijven met kwalificatie C*

De delen van de stal die bemonsterd moeten worden, worden hierin beschreven. Iedere afzonderlijke bemonsteringsplaats dient zo goed mogelijk de gemiddelde situatie van het betreffende staldeel te weerspiegelen. Het is niet toegestaan hiervan afwijkende plaatsen te bemonsteren. Natte plekken worden niet bemonsterd.

De stal wordt in de lange zijde in zes gelijke delen verdeeld (A t/m F) en overlans in drie gelijke delen (1 t/m 3). Zie hiervoor het schema. Na bebroeding van de monsters worden de resultaten per bemonsteringsplaats vermeld. De bij punt 1 t/m 8 genoemde monsternummers corresponderen met de nummers vermeld op het formulier voor hygiënegram (bijlage 5).

1. Van elk deel A t/m F wordt een afdruk van de vloer gemaakt, die genummerd zijn van 1.1 t/m 1.6. In niet-verharde grondstallen wordt in elk deel een afdruk gemaakt van het onderste gedeelte van de wand op maximum 50 cm van de grond in plaats van de vloer. De afdrukken worden eveneens genummerd van 1.1 t/m 1.6.
2. Van elk deel A, BC, DE en F wordt een afdruk van het voersysteem gemaakt, die genummerd zijn van 2.1 t/m 2.4. De monsters worden volgens de diagonaal genomen. De monsters worden genomen van de binnenkant (voerpannen of voergoten).
3. Van elk deel A, BC, DE en F wordt een afdruk van het drinkstelsel gemaakt, die genummerd zijn van 3.1 t/m 3.4. De monsters worden volgens de diagonaal genomen.
4. Van elk deel 1, 2 en 3 wordt een afdruk gemaakt van de wand (één van de twee kopse kanten, tussen 1 en 2 meter hoogte), die genummerd zijn als 4.1 t/m 4.3.
5. Van elk deel 1 en 3 wordt een afdruk gemaakt van het plafond, die genummerd zijn als 5.1 en 5.2.
6. Van elk deel 1 en 3 wordt een afdruk gemaakt van de kleppen/wand van de inlaat binnen, die genummerd zijn als 6.1 en 6.2.
7. Er wordt een willekeurige voerhopper een afdruk gemaakt van de binnenkant, die genummerd is als 7.1.
8. Er wordt van een willekeurige plaats van de vloer van de voorruimte een afdruk gemaakt, die genummerd is als 8.1. Indien er sprake is van meerdere stallen en meerdere leeftijden met een gezamenlijke voorruimte, wordt de voorruimte niet bemonsterd.

Schema :

	A	B	C	D	E	F
1						
2						
3						

BIJLAGE 2

Bemonsteringsschema hygiëneonderzoek in kooistallen

De delen van de stal die bemonsterd moeten worden, worden hierin beschreven. Iedere afzonderlijke bemonsteringsplaats dient zo goed mogelijk de gemiddelde situatie van het betreffende staldeel te weerspiegelen. Het is niet toegestaan hiervan afwijkende plaatsen te bemonsteren. Natte plekken worden niet bemonsterd.

De stal wordt in de lange zijde in zes gelijke delen verdeeld (A t/m F) en overlans in drie gelijke delen (1 t/m 3). Zie hiervoor het schema. Na bebroeding van de monsters worden de resultaten per bemonsteringsplaats vermeld. De bij punt 1 t/m 11 genoemde monsternummers corresponderen met de nummers vermeld op het formulier voor hygiënegram (zie bijlage 6).

1. Van elk deel A, BC, DE en F wordt een afdruk van het voersysteem gemaakt, die genummerd zijn van 1.1 t/m 1.4. De monsters worden volgens de diagonaal genomen. De monsters worden genomen van de binnenkant (voerpannen of voergoten).
2. Van elk deel AB, CD en EF wordt een afdruk van een kooibodem gemaakt, die genummerd zijn van 2.1 t/m 2.3. De monsters worden volgens de diagonaal genomen.
3. Van elk deel AB, CD en EF wordt een afdruk van een kooiwand gemaakt, die genummerd zijn van 3.1 t/m 3.3. De monsters worden volgens de diagonaal genomen.
4. Van elk deel AB, CD en EF wordt een afdruk van het drinksysteem gemaakt, die genummerd zijn van 4.1 t/m 4.3. De monsters worden volgens de diagonaal genomen.
5. Van elk deel 1 en 3 wordt een afdruk gemaakt van het plafond, die genummerd zijn als 5.1 en 5.2.
6. Van elk deel 2 en 3 wordt een afdruk gemaakt van een tussenpad, die genummerd zijn als 6.1 en 6.2.
7. Van elk deel 1 of 3 wordt een afdruk gemaakt van de kleppen/wand van de inlaat binnen, die genummerd is als 7.1.
8. Er wordt van een willekeurige voerhopper een afdruk gemaakt van de binnenkant, die genummerd is als 8.1.
9. Er wordt van een willekeurige plaats van de vloer van de voorruimte een afdruk gemaakt, die genummerd is als 9.1. Indien er sprake is van meerdere stallen en meerdere leeftijden met een gezamenlijke voorruimte, wordt de voorruimte niet bemonsterd.

Wanneer in de kooien leggende hennen gehouden gaan worden, worden ook de volgende plaatsen bemonsterd:

10. Van elk deel 1 en 3 wordt een afdruk gemaakt van de eierband, genummerd als 10.0, 10.1 en 10.2.
11. Er wordt van een willekeurige plaats van de vloer van het eierbewaarlokaal een afdruk gemaakt, die genummerd is als 11.1. Indien er sprake is van meerdere stallen en meerdere leeftijden met een gezamenlijk eierbewaarlokaal, wordt het eierbewaarlokaal niet bemonsterd.

Schema :

	A	B	C	D	E	F
1						
2						
3						

BIJLAGE 3

Bemonsteringsschema hygiëneonderzoek in rooster- en voliërestallen

De delen van de stal die bemonsterd moeten worden, worden hierin beschreven. Iedere afzonderlijke bemonsteringsplaats dient zo goed mogelijk de gemiddelde situatie van het betreffende staldeel te weerspiegelen. Het is niet toegestaan hiervan afwijkende plaatsen te bemonsteren. Natte plekken worden niet bemonsterd.

De stal wordt in de lange zijde in zes gelijke delen verdeeld (A t/m F) en overlans in drie gelijke delen (1 t/m 3). Zie hiervoor het schema. Na bebroeding van de monsters worden de resultaten per bemonsteringsplaats vermeld. De bij punt 1 t/m 11 genoemde monsternummers corresponderen met de nummers vermeld op het formulier voor hygiënogram (zie bijlage 7).

1. Van elk deel ABC en DEF worden twee afdrucken van de vloer gemaakt, die genummerd zijn van 1.1 t/m 1.4. De monsters zijn, indien mogelijk, verdeeld over ABC en DEF.
2. Van elk deel ABC en DEF wordt één afdruk van het rooster gemaakt, die genummerd zijn als 2.1 en 2.2.
3. Van elk deel AB, CD en EF wordt een afdruk van het voersysteem gemaakt, die genummerd zijn van 3.1 t/ 3.3. De monsters worden volgens de diagonaal genomen. De monsters worden genomen van de binnenkant (voerpannen of voergoten).
4. Van elk deel AB, CD en EF wordt aan afdruk van het drinkstelsel gemaakt, die genummerd zijn van 4.1 t/m 4.3. De monsters worden volgens de diagonaal genomen.
5. Van elk deel ABC en DEF wordt een afdruk gemaakt van de wand (van één van de twee kopse kanten, tussen 1 en 2 meter hoogte) die genummerd zijn als 5.1 en 5.2.
6. Van elk deel 1 en 3 wordt een afdruk gemaakt van het plafond, die genummerd zijn als 6.1 en 6.2.
7. Van deel 1 of 3 wordt een afdruk gemaakt van de kleppen/wand van de inlaat binnen, die genummerd is als 7.1.
8. Er wordt van een willekeurige voerhopper een afdruk gemaakt van de binnenkant, die genummerd is als 8.1.
9. Er wordt van een willekeurige plaats van de vloer van de voorruimte een afdruk gemaakt, die genummerd is als 9.1. Indien er sprake is van meerdere stallen en meerdere leeftijden met een gezamenlijke voorruimte, wordt de voorruimte niet bemonsterd.

Wanneer in de roosterstal leggende hennen gehouden gaan worden, worden ook de volgende plaatsen bemonsterd:

10. Van elk deel AB, CD en EF wordt één afdruk gemaakt van een legnest, waarbij twee afdrucken worden gemaakt in segment 1 en één afdruk in segment 2, die genummerd zijn van 10.1 t/m 10.3.
11. Er wordt van een willekeurige plaats van de vloer van het eierbewaarlokaal een afdruk gemaakt, die genummerd is als 11.1. Indien er sprake is van meerdere stallen en meerdere leeftijden met een gezamenlijk eierbewaarlokaal, wordt het eierbewaarlokaal niet bemonsterd.

Schema :

	A	B	C	D	E	F
1						
2						
3						

BIJLAGE 4

Bemonsteringsschema hygiëneonderzoek in grondstallen op bedrijven met kwalificatie C*

De delen van de hokken die bemonsterd moeten worden, worden hierin beschreven. Iedere afzonderlijke bemonsteringsplaats dient zo goed mogelijk de gemiddelde situatie van het betreffende staldeel te weerspiegelen. Natte plekken worden niet bemonsterd.

Indien slechts 1 hok in aanmerking komt voor bemonstering wordt het schema overeenkomstig bijlage 1 'Bemonsteringsschema hygiëneonderzoek in grondstallen' gebruikt.

Na bebroeding van de monsters worden de resultaten per bemonsteringsplaats vermeld. De bij punt 1 t/m 7 genoemde monsternummers corresponderen met de nummers vermeld op het formulier voor hygiënogram (bijlage 8).

1. Er worden 6 afdrukken van de vloer gemaakt, verdeeld over de leegstaande hokken en genummerd van 1.1. t/m 1.6. In niet-verharde grondstallen wordt in elk deel een afdruk gemaakt van het onderste gedeelte van de wand op maximum 50 cm van de grond in plaats van de vloer. De afdrukken worden eveneens genummerd van 1.1 t/m 1.6;
2. Er worden 4 afdrukken van het voersysteem gemaakt, verdeeld over de leegstaande hokken en genummerd van 2.1 t/m 2.4. De monsters worden genomen van de binnenkant (voerpannen of voergoten);
3. Er worden 4 afdrukken van het drinkstelsel gemaakt, verdeeld over de leegstaande hokken en genummerd van 3.1 t/m 3.4;
4. Er worden 4 afdrukken van de wanden gemaakt, tussen de 1 en 2 meter hoogte, verdeeld over de leegstaande hokken en genummerd van 4.1 t/m 4.4;
5. Er worden 4 afdrukken gemaakt van het plafond, verdeeld over de leegstaande hokken en genummerd 5.1 t/m 5.4;
6. Er worden 2 afdrukken van de kleppen/wand van de inlaat binnen gemaakt, genummerd 6.1 en 6.2;
7. Er wordt van een willekeurige voerhopper een afdruk gemaakt van de binnenkant, genummerd 7.1.

BIJLAGE 5

FORMULIER HYGIËNOGRAM IN GRONDSTALLEN MET UITZONDERING VAN BEDRIJVEN MET KWALIFICATIE C*

Het formulier "Hygiënoqram in grondstallen" dient minimaal volgende gegevens te bevatten:

- de identificatie van het bedrijf (naam en volledig adres / beslagnummer)
- de identificatie van het hok (in Arabische cijfers)
- de identificatie van de bedrijfsdierenarts
- de identificatie van de staalnemer (naam en organisatie)
- de datum en het tijdstip van staalname
- onderzoek uitgevoerd voor kwalificatie A of B of salmonellabestrijding
- de categorie van het pluimvee (fokpluimvee / gebruikspluimvee)
- het type pluimvee (leg / vlees)
- het soort pluimvee (kippen / kalkoenen / parelhoenders / eenden / ganzen)

Volgende bijkomende gegevens i.v.m. de reiniging en ontsmetting:

- reinigingsmiddel gebruikt (ja of neen)
- probioticum gebruikt (ja of neen)
- naam probioticum
- ontsmettingsmiddel gebruikt (ja of neen)
- naam ontsmettingsmiddel
- temperatuur tijdens de ontsmetting
- tijdsduur van ontsmetting
- uitvoerder ontsmetting (zelf / naam ontsmettingsbedrijf)
- tijd tussen begin ventilatie en monstername

Visuele beoordeling van de reiniging;

a) Reinheid inventaris:	goed/voldoende/matig/slecht (schrappen wat niet past)
b) Reinheid vloer:	goed/voldoende/matig/slecht (schrappen wat niet past)
c) Reinheid muren/plafonds:	goed/voldoende/matig/slecht (schrappen wat niet past)
d) Ongediertewering:	goed/voldoende/matig/slecht (schrappen wat niet past)
e) Ongediertesporen:	goed/voldoende/matig/slecht (schrappen wat niet past)

De norm voor de visuele beoordeling is als volgt:

Goed	Geen zichtbare afwijkingen aanwezig.
Voldoende	Lichte verontreiniging met losliggend vuil / voldoende wering / enigszins schade door ongedierte.
Matig	Algemeen voorkomen van losliggend vuil en incidenteel vuil vastzittend in scheuren, kieren of gaten of diverse weringsproblemen, diersporen aanwezig.
Slecht	Algemeen voorkomen van vastzittend vuil / grote weringsproblemen / levend(e) ongedierte, kevers, vliegen of uitwerpselen aanwezig.

Indien de visuele beoordeling als "slecht" wordt aangeduid, dient u met kruisjes in het onderstaande schema de staalnameplaatsen aan te geven waarop dit betrekking heeft. U dient eveneens het hygiëneonderzoek uit te voeren.

Schema staalnameplaatsen:

Controle staalname	Resultaat
Positief staal	
Negatief staal	

	Staalnameplaatsen	1	2	3	4	5	6
1	Vloer						
2	Voersysteem					nvt	nvt
3	Drinksysteem					nvt	nvt
4	Wand				nvt	nvt	nvt
5	Plafond			nvt	nvt	nvt	nvt
6	Inlaat binnen			nvt	nvt	nvt	nvt
7	Voerhopper		nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
8	Voorraimte		nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Resultaat:							

(nvt: niet van toepassing)

Het resultaat wordt bepaald door de som van de scores van de afzonderlijke stalen te delen door het aantal genomen stalen. Het resultaat van de voorruimte wordt niet in het eindresultaat meegenomen.

BIJLAGE 6

FORMULIER HYGIËNOGRAM IN KOOISTALLEN

Hygiënoqram in kooistallen

- de identificatie van het bedrijf (naam en volledig adres / beslagnummer)
- de identificatie van het hok (in Arabische cijfers)
- de identificatie van de bedrijfsdierenarts
- de identificatie van de staalnemer (naam en organisatie)
- de datum en het tijdstip van staalname
- onderzoek uitgevoerd voor kwalificatie A of B of salmonellabestrijding
- de categorie van het pluimvee (fokpluimvee / gebruikspluimvee)
- het type pluimvee (leg / vlees)
- het soort pluimvee (kippen / kalkoenen / parelhoenders / eenden / ganzen)

Volgende bijkomende gegevens i.v.m. de reiniging en ontsmetting:

- reinigingsmiddel gebruikt (ja of neen)
- probioticum gebruikt (ja of neen)
- naam probioticum
- ontsmettingsmiddel gebruikt (ja of neen)
- naam ontsmettingsmiddel
- temperatuur tijdens de ontsmetting
- tijdsduur van ontsmetting
- uitvoerder ontsmetting (zelf / naam ontsmettingsbedrijf)
- tijd tussen begin ventilatie en monstername

Visuele beoordeling van de reiniging:

a) Reinheid inventaris:	goed/voldoende/matig/slecht (schrappen wat niet past)
b) Reinheid vloer:	goed/voldoende/matig/slecht (schrappen wat niet past)
c) Reinheid muren/plafonds:	goed/voldoende/matig/slecht (schrappen wat niet past)
d) Ongediertewering:	goed/voldoende/matig/slecht (schrappen wat niet past)
e) Ongediertesporen:	goed/voldoende/matig/slecht (schrappen wat niet past)

De norm voor de visuele beoordeling is als volgt:

Goed	Geen zichtbare afwijkingen aanwezig.
Voldoende	Lichte verontreiniging met losliggend vuil / voldoende wering / enigszins schade door ongedierte.
Matig	Algemeen voorkomen van losliggend vuil en incidenteel vuil vastzittend in scheuren, kieren of gaten of diverse weringsproblemen, diersporen aanwezig.
Slecht	Algemeen voorkomen van vastzittend vuil / grote weringsproblemen / levend(e) ongedierte, kevers, vliegen of uitwerpselen aanwezig.

Indien de visuele beoordeling als "slecht" wordt aangeduid, dient u met kruisjes in het onderstaande schema de staalnameplaatsen aan te geven waarop dit betrekking heeft. U dient eveneens het hygiëneonderzoek uit te voeren.

Schema staalnameplaatsen:

Controle staalname	Resultaat
Positief staal	
Negatief staal	

	Staalnameplaatsen	1	2	3	4	5	6
1	Voersysteem					nvt	nvt
2	Kooibodem				nvt	nvt	nvt
3	Kooiwand				nvt	nvt	nvt
4	Drinksysteem				nvt	nvt	nvt
5	Plafond			nvt	nvt	nvt	nvt
6	Tussenpad			nvt	nvt	nvt	nvt
7	Inlaat binnen		nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
8	Voerhopper		nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
9	Voorraimte		nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Wanneer in de kooien leggende hennen gehouden gaan worden, worden ook de volgende plaatsen bemonsterd:							
10	Eierband			nvt	nvt	nvt	nvt
11	Eierbewaarlokaal		nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Resultaat:							

(nvt: niet van toepassing)

Het resultaat wordt bepaald door de som van de scores van de afzonderlijke stalen te delen door het aantal genomen stalen. Het resultaat van de voorruimte en het eierbewaarlokaal worden niet in het eindresultaat meegenomen.

BIJLAGE 7

FORMULIER HYGIËNOGRAM IN ROOSTER- EN VOLIERESTALLEN

Hygiënoqram in roosterstallen en volierestallen

- de identificatie van het bedrijf (naam en volledig adres / beslagnummer)
- de identificatie van het hok (in Arabische cijfers)
- de identificatie van de staalnemer (naam en organisatie)
- de datum en het tijdstip van staalname
- onderzoek uitgevoerd voor kwalificatie A of B of salmonellebestrijding
- de categorie van het pluimvee (fokpluimvee / gebruikspluimvee)
- het type pluimvee (leg / vlees)
- het soort pluimvee (kippen / kalkoenen / parelhoenders / eenden / ganzen)

Volgende bijkomende gegevens i.v.m. de reiniging en ontsmetting:

- reinigingsmiddel gebruikt (ja of neen)
- probioticum gebruikt (ja of neen)
- naam probioticum
- ontsmettingsmiddel gebruikt (ja of neen)
- naam ontsmettingsmiddel
- temperatuur tijdens de ontsmetting
- tijdsduur van ontsmetting
- uitvoerder ontsmetting (zelf / naam ontsmettingsbedrijf)
- tijd tussen begin ventilatie en monstername

Visuele beoordeling van de reiniging:

a) Reinheid inventaris:	goed/voldoende/matig/slecht (schrappen wat niet past)
b) Reinheid vloer:	goed/voldoende/matig/slecht (schrappen wat niet past)
c) Reinheid muren/plafonds:	goed/voldoende/matig/slecht (schrappen wat niet past)
d) Ongediertewering:	goed/voldoende/matig/slecht (schrappen wat niet past)
e) Ongediertesporen:	goed/voldoende/matig/slecht (schrappen wat niet past)

De norm voor de visuele beoordeling is als volgt:

Goed	Geen zichtbare afwijkingen aanwezig.
Voldoende	Lichte verontreiniging met losliggend vuil / voldoende wering / enigszins schade door ongedierte.
Matig	Algemeen voorkomen van losliggend vuil en incidenteel vuil vastzittend in scheuren, kieren of gaten of diverse weringsproblemen, diersporen aanwezig.
Slecht	Algemeen voorkomen van vastzittend vuil / grote weringsproblemen / levend(e) ongedierte, kevers, vliegen of uitwerpselen aanwezig.

Indien de visuele beoordeling als "slecht" wordt aangeduid, dient u met kruisjes in het onderstaande schema de staalnameplaatsen aan te geven waarop dit betrekking heeft. U dient wel een hygiëneonderzoek uit te voeren.

Schema staalnameplaatsen:

Controle staalname	Resultaat
Positief staal	
Negatief staal	

	Staalnameplaatsen	1	2	3	4	5	6
1	Vloer					nvt	nvt
2	Rooster			nvt	nvt	nvt	nvt
3	Voersysteem				nvt	nvt	nvt
4	Drinksysteem				nvt	nvt	nvt
5	Wand			nvt	nvt	nvt	nvt
6	Plafond			nvt	nvt	nvt	nvt
7	Inlaat binnen		nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
8	Voerhopper		nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
9	Voorraimte		nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Wanneer in de rooster- en volièrestallen leggende hennen gehouden gaan worden, worden ook de volgende plaatsen bemonsterd:							
10	Legnest				nvt	nvt	nvt
11	Eierbewaarlokaal		nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Resultaat:							

(nvt: niet van toepassing)

Het resultaat wordt bepaald door de som van de scores van de afzonderlijke stalen te delen door het aantal genomen stalen. Het resultaat van de voorruimte en het eierbewaarlokaal worden niet in het eindresultaat meegenomen.

BIJLAGE 8

FORMULIER HYGIËNOGRAM IN GRONDSTALLEN OP BEDRIJVEN MET KWALIFICATIE C*

Het formulier "Hygiënogram in grondstallen op bedrijven met kwalificatie C*" bevat minimaal volgende gegevens:

- de identificatie van het bedrijf (naam en volledig adres / beslagnummer)
- de identificatie van het hok (in Arabische cijfers)
- de identificatie van de bedrijfsdierenarts
- de identificatie van de staalnemer (naam en organisatie)
- de datum en het tijdstip van staalname
- de categorie van het pluimvee (fokpluimvee / gebruikspluimvee)
- het type pluimvee (leg / vlees)
- het soort pluimvee (kippen / kalkoenen / parelhoenders / eenden / ganzen)

Volgende bijkomende gegevens i.v.m. de reiniging en ontsmetting:

- reinigingsmiddel gebruikt (ja of neen)
- probioticum gebruikt (ja of neen)
- naam probioticum
- ontsmettingsmiddel gebruikt (ja of neen)
- naam ontsmettingsmiddel
- temperatuur tijdens de ontsmetting
- tijdsduur van ontsmetting
- uitvoerder ontsmetting (zelf / naam ontsmettingsbedrijf)
- tijd tussen begin ventilatie en monstername

Visuele beoordeling van de reiniging;

a) Reinheid inventaris:	goed/voldoende/matig/slecht (schrappen wat niet past)
b) Reinheid vloer:	goed/voldoende/matig/slecht (schrappen wat niet past)
c) Reinheid muren/plafonds:	goed/voldoende/matig/slecht (schrappen wat niet past)
d) Ongediertewering:	goed/voldoende/matig/slecht (schrappen wat niet past)
e) Ongediertesporen:	goed/voldoende/matig/slecht (schrappen wat niet past)

De norm voor de visuele beoordeling is als volgt:

Goed	Geen zichtbare afwijkingen aanwezig.
Voldoende	Lichte verontreiniging met losliggend vuil / voldoende wering / enigszins schade door ongedierte.
Matig	Algemeen voorkomen van losliggend vuil en incidenteel vuil vastzittend in scheuren, kieren of gaten of diverse weringsproblemen, diersporen aanwezig.
Slecht	Algemeen voorkomen van vastzittend vuil / grote weringsproblemen / levend(e) ongedierte, kevers, vliegen of uitwerpselen aanwezig.

Indien de visuele beoordeling als "slecht" wordt aangeduid, dient u met kruisjes in het onderstaande schema de staalnameplaatsen aan te geven waarop dit betrekking heeft. U dient eveneens het hygiëneonderzoek uit te voeren.

Schema staalnameplaatsen:

Controle staalname	Resultaat
Positief staal	
Negatief staal	

	Staalnameplaatsen	1	2	3	4	5	6
1	Vloer						
2	Voersysteem					nvt	nvt
3	Drinksysteem					nvt	nvt
4	Wand					nvt	nvt
5	Plafond					nvt	nvt
6	Inlaat binnen			nvt	nvt	nvt	nvt
7	Voerhopper		nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Resultaat:							

(nvt: niet van toepassing)

Het resultaat wordt bepaald door de som van de scores van de afzonderlijke stalen te delen door het aantal genomen stalen. Het resultaat van de voorruimte wordt niet in het eindresultaat meegenomen.

BIJLAGE 9

TOELICHTINGEN BIJ HET RESULTAAT HYGIËNOGRAM IN GRONDSTALLEN

Voor gebruikspluimvee

- $\leq 1,5$: Akkoord
- $> 1,5$ en $\leq 3,0$: Op het einde van de volgende leegstandperiode opnieuw een hygiënogram maken.
Na aflevering van een *Salmonella*-positief koppel:
* bij negatief swabonderzoek, na volgende leegstandperiode opnieuw een hygiënogram maken
* bij positief swabonderzoek: na volgende leegstandperiode hygiënogram en swabonderzoek
- $> 3,0$: Op het einde van de volgende leegstandperiode laten ontsmetten door een gespecialiseerd bedrijf en opnieuw een hygiënogram maken. Na aflevering van een positief koppel wordt eveneens op het einde van de volgende leegstandperiode een swabonderzoek op *Salmonella* uitgevoerd.

Voor fokpluimvee

- $\leq 1,5$: Akkoord
- $> 1,5$ en $\leq 3,0$: Betreffende stal opnieuw ontsmetten door een professioneel ontsmettingsbedrijf alvorens nieuwe dieren worden geplaatst. Na de volgende leegstandperiode mogen pas nieuwe dieren worden geplaatst indien de score $\leq 1,5$ is.
- $> 3,0$: Opnieuw reinigen en ontsmetten en nieuw hygiënogram. Er mogen pas nieuwe dieren worden geplaatst indien de score $\leq 1,5$ is.

BIJLAGE 10

TOELICHTINGEN BIJ DE UITSLAG HYGIËNOGRAM IN KOOISTALLEN

Voor gebruikspluimvee

- $\leq 2,0$: Akkoord
- $> 2,0$ en $\leq 3,0$: Opnieuw reinigen en ontsmetten alvorens nieuwe dieren worden geplaatst.
- $> 3,0$: Opnieuw reinigen en ontsmetten en een nieuw hygiënogram.

Voor fokpluimvee

- $\leq 1,5$: Akkoord
- $> 1,5$ en $\leq 3,0$: Opnieuw ontsmetten alvorens nieuwe dieren worden geplaatst.
- $> 3,0$: Opnieuw reinigen en ontsmetten en een nieuw hygiënogram maken. Er mogen pas nieuwe dieren worden geplaatst als de score $\leq 1,5$ is.

BIJLAGE 11

TOELICHTINGEN BIJ DE UITSLAG HYGIËNOGRAM IN ROOSTER- EN VOLIERESTALLEN

Voor gebruikspluimvee:

- $\leq 2,0$: Akkoord
- $> 2,0$ en $\leq 3,0$: Opnieuw reinigen en ontsmetten alvorens nieuwe dieren worden geplaatst.
- $> 3,0$: Opnieuw reinigen en ontsmetten en een nieuw hygiënogram.

Voor fokpluimvee:

- $\leq 1,5$: Akkoord
- $> 1,5$ en $\leq 3,0$: Opnieuw ontsmetten alvorens nieuwe dieren worden geplaatst.
- $> 3,0$: Opnieuw reinigen en ontsmetten en een nieuw hygiënogram maken. Er mogen pas nieuwe dieren worden geplaatst als de score $\leq 1,5$ is.